

Nr 499

Av herrar **Hugosson** och **Bergman**, *angående förfarandet vid bodelning i anledning av hem- och äktenskapsskillnad.*

(Lika lydande med motion nr 400 i Första kammaren)

Enligt nu gällande lagstiftning är förfarandet vid tvångsskifte i anledning av hem- eller äktenskapsskillnad så utformat, att den mindre bemedlade parten många gånger icke har ekonomiska möjligheter att hävda sin rätt. Kan makarna icke på frivillighetens väg komma överens om hur bodelningen skall äga rum blir det nödvändigt att hos rätten begära att särskild skiftesman utses. Inför skiftesmannen får parterna utveckla sin talan. Sakläget kan emellertid vara mycket komplicerat och för den enskilde högst väsentligt, varför det i många fall är uppenbart att parterna är i behov av juridiskt biträde. Det är därför självklart att skiftesmannen bör vara juridiskt utbildad och väl förtrogen med hithörande problem.

Många parter har fri rättegång i familjemål och har ej förmåga att betala arvode till bodelningsförrättare och eventuellt juridiskt biträde vid bodelningsförhandlingarna trots att deras rätt eljest skulle komma att eftersättas. Det arvode en bodelningsförrättare i exempelvis Göteborg betingar sig i dag vid en bodelning av *enklare slag* ligger omkring 500 kronor, d. v. s. 250 kronor av vardera parten. Skifteskostnaderna är emellertid oftast väsentligt högre. Härtill kommer eventuellt arvode till biträde vid förhandling.

Under de senaste åren har det visat sig allt svårare att rekrytera lämpliga bodelningsförrättare i de fall bodelningen gällt familjer med små tillgångar. Det har därför blivit allt vanligare att nämndemän, polismän, socialassistenter etc. förordnats som bodelningsförrättare av mindre domstolar i dylika fall. Detta har visat sig mindre lämpligt då tvisterna, även om de gäller bon med relativt små tillgångar, ofta är juridiskt komplicerade.

Reformerna på äktenskapsrättens område sker i nordiskt samarbete. När det gäller bestämmelserna om själva förfarandet vid bodelning råder en viktig skillnad mellan den danska och norska ordningen å ena sidan samt den svenska och finska å den andra sidan. De danska och norska reglerna förutsätter nämligen att bodelningsförrättningen i åskilliga fall försiggår under medverkan av offentlig myndighet, skifteretten.

Enligt motionärernas förmenande skulle det vara i hög grad önskvärt att ett system liknande det danska och norska infördes i Sverige vid tvångsskifte i anledning av hem- och äktenskapsskillnad. Den mindre bemedlade bör i samband härmed

beredas möjlighet att inför skiftesrätt erhålla fri rättegång med biträde. Samtidigt som den mindre bemedlades rätt härigenom tillgodoses på ett tillfredsställande sätt blir det väl sörjt för att bodelningsförfarandet kommer att handläggas av juridiskt kompetent person.

Med stöd av vad som ovan anförts får vi därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära prövning av förfarandet vid tvångsskifte i anledning av hem- eller äktenskapsskillnad i enlighet med vad i motionen anförts.

Stockholm den 25 januari 1968

Kurt Hugosson (s)

Per Bergman (s)
